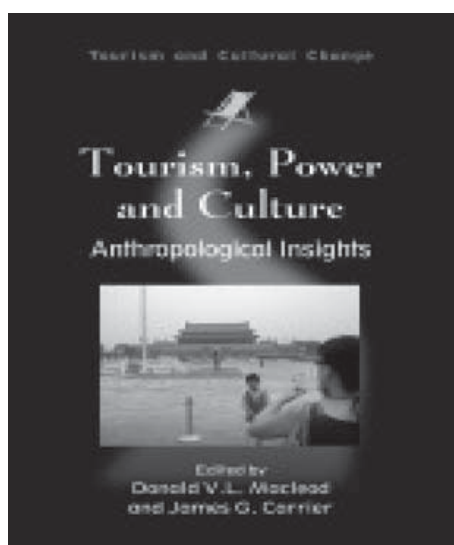

บทวิจารณ์หนังสือ

Tourism, Power and Culture: Anthropological Insights

โดย วรเมธ ยอดบุญ*

Worameta Yodboon

หนังสือเรื่อง Tourism, Power and Culture: Anthropological Insights หรือ “การท่องเที่ยว อำนาจ และวัฒนธรรม: มุมมองทางมานุษยวิทยา” เล่มนี้เป็นการรวบรวมบทความวิจัยจากนักวิชาการชั้นนำของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในทั่วทุกมุมโลก มี Donald V.L. Macleod และ James G. Carrier รับหน้าที่เป็นบรรณาธิการ ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 2010 โดยสำนักพิมพ์ Channel View Publications เป็นหนังสือที่ให้ความสนใจกับประเด็นเรื่องของ “อำนาจ” ที่ไม่ค่อยได้รับการกล่าวถึงเท่าที่ควรในงานการศึกษาด้านมานุษยวิทยาการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชื่อมโยงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้กับอำนาจและวัฒนธรรมในหลากหลายประเด็น ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ทำให้กำเนิดนักท่องเที่ยวและประเทศเจ้าบ้านที่เป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยว ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชากรท้องถิ่นของประเทศปลายทาง โครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับบรรษัทข้ามชาติ และผลประโยชน์ทางการเมืองในทุกระดับที่มีการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ จะเห็นได้ว่าอำนาจเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ทางสังคม กล่าวคือผู้คนกลุ่มต่าง ๆ

* นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Ph.D student in Social Sciences, Kasetsart University

Corresponding author, e-mail : thewalker_young@hotmail.com

ที่อยู่ในระบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ต่างแย่งชิง ต่อรอง ขัดขึ้น ต่อด้าน เกี่ยวกับการนิยามภาพลักษณ์ การสร้างภาพตัวแทน ตามแต่ตำแหน่งแห่งที่ของกลุ่มตนในระบบความสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่มีค่า มีประโยชน์สำหรับสมาชิกในกลุ่มเป็นสำคัญ สำหรับวัฒนธรรมในความหมายกว้างสุดซึ่งหมายถึงวิถีชีวิตและผลผลิตที่เกิดจากกระทำในฐานะสมาชิกกลุ่มของสังคมที่เฉพาะถูกใช้เป็นกรอบการศึกษาภายในบริบทการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนมากการท่องเที่ยวจะทำให้เกิดการเดินทางไปยังสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป นอกจากนี้ วัฒนธรรมในความหมายแคบหมายถึงบางสิ่งบางอย่างที่อาจจะกลายเป็นแหล่งดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้ ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในรูปของพิพิธภัณฑ์ สถาปัตยกรรมดนตรี หรือพิธีกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมยังช่วยกำหนดสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการจะทำ รวมถึงเป็นผลของการศึกษาอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ค่านิยม ภูมิหลังครอบครัวและขนบธรรมเนียมประเพณี

นักมานุษยวิทยาอยู่ในตำแหน่งหรือสถานะที่ดีที่จะทำการการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจต่อประเด็นการท่องเที่ยว อำนาจ และวัฒนธรรม ซึ่งมีหลายเหตุผลด้วยกันที่ช่วยสนับสนุนความคิดนี้ ประการแรก นักมานุษยวิทยาศึกษาวัฒนธรรมในความหมายกว้าง ซึ่งประกอบด้วยการเมือง จักรวาลวิทยา เศรษฐกิจ เครือญาติ ธรรมเนียมปฏิบัติ และวัฒนธรรมทางวัตถุ เป็นการศึกษาแบบเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมและศึกษาสังคมทุกรูปแบบ ทุกระดับ โดยทั่วไปแล้วแนวทางที่นำมาใช้ก็คือการศึกษาแบบองค์รวม (holistic approach) เป็นการมองชีวิตทางสังคมในฐานะสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (interrelated) เช่น เศรษฐกิจและการเมืองมีความเชื่อมโยงกัน และประเด็นที่สนใจมีตั้งแต่เรื่องราวทั่วไปและเป็นนามธรรมจนกระทั่งเรื่องราวที่เฉพาะและเป็นรูปธรรม ประการที่สอง ระเบียบวิธีวิจัยหลักอย่างหนึ่งที่น่าสนใจคือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) ซึ่งเป็นการทำงานภาคสนามที่ต้องใช้ระยะเวลายาวนานถึง 12 เดือน หรืออาจมากกว่านั้นสำหรับการศึกษาในระดับปริญญาเอก นักมานุษยวิทยาจะเฝ้าติดตามเรื่องราวที่สนใจในพื้นที่เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน และกลับไปเยี่ยมเยือนชุมชน/หมู่บ้านอยู่เป็นประจำสำหรับนักมานุษยวิทยามีอาชีพ ประสบการณ์ดังกล่าวของนักมานุษยวิทยาก่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับผู้คนและวัฒนธรรมที่ศึกษาอย่างลึกซึ้งและละเอียดลออ รวมถึงสามารถที่จะประเมินผลอย่างเหมาะสมต่อเรื่องการพัฒนา เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในพื้นที่ เป็นต้น ประการที่สาม โดยการเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นและการมีปฏิสัมพันธ์อย่างเข้มข้นกับคนท้องถิ่น นักมานุษยวิทยาอยู่ในตำแหน่งที่จะตีความโลกทัศน์ของคนท้องถิ่น และทำความเข้าใจความหมายของการกระทำและคำพูดของชาวบ้าน อันเป็นมุมมองแบบ “คนใน” (emic) ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับมุมมองแบบ “คนนอก” (etic) และประการที่สี่ เนื่องจากการศึกษาที่ต้องอาศัยระยะเวลายาวนานของนักมานุษยวิทยาในประเด็นที่ตนเองสนใจ เช่น พื้นที่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยว ทำให้นักมานุษยวิทยาสามารถที่จะบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลา และยังสามารถบันทึกการรับรู้ของคนพื้นเมืองและนักท่องเที่ยวได้ด้วย

หนังสือเล่มนี้ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อำนาจ และวัฒนธรรม จากนักมานุษยวิทยาหลายคนซึ่งให้รายละเอียดของกรณีศึกษาจากสถานที่ท่องเที่ยวทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นรัฐควีนส์แลนด์ในประเทศออสเตรเลีย ประเทศมาลี หมู่เกาะแคนารีของประเทศสเปน สาธารณรัฐโดมินิกัน เกาะบาห์ลีของประเทศอินโดนีเซีย ประเทศจาเมกา ประเทศเบลีซ และประเทศปานามา ประกอบไปด้วย

เรื่องราวการต่อสู้ระหว่างเกษตรกรและกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวในเรื่องทรัพยากรน้ำ ความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่องค์การสหประชาชาติและชาวบ้านต่อพื้นที่มรดกโลกและวัสดุที่ใช้สร้างมรดกโลก การใช้มรดกทางวัฒนธรรมโดยข้าราชการและประชากรรากหญ้า การใช้การก่อการร้ายและความจำเป็นในการรักษาความปลอดภัยในฐานะทรัพยากรสำหรับจุดหมายปลายทางที่ต้องการประสบความสำเร็จ วัฒนธรรมในฐานะทรัพยากรที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์โดยคนพื้นเมือง ความหลากหลายทางชาติพันธุ์และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในฐานะสิ่งดึงดูดความสนใจอย่างหนึ่ง การเป็นคนผิวดำ (blackness) และความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว และแนวทางที่ตัวแทนด้านการท่องเที่ยวสร้างกลุ่มอื่น ๆ สำหรับการแสวงหาผลประโยชน์ของกลุ่มตน หัวข้อประเด็นที่หลากหลายเหล่านี้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในแง่ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับอำนาจในบางรูปแบบหรือบางแง่มุม โดยแต่ละกรณีศึกษาจะมีการกล่าวถึงแนวคิดและความจริงที่เป็นรูปธรรมของวัฒนธรรม

หนังสือแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วนหลัก แต่ละส่วนประกอบด้วยบทความวิจัยจำนวน 4 บทความ รวมเป็นบทความวิจัยด้านการท่องเที่ยวทั้งหมด 8 บทความ จบลงด้วยบทความทางวิชาการอีก 1 บทความ **ในส่วนแรก**ภายใต้แนวคิด **“การท่องเที่ยวและการต่อสู้เชิงอำนาจเพื่อแย่งชิงทรัพยากร”** การต่อสู้เพื่อทรัพยากรเป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่แพร่หลายในสังคมมนุษย์ รวมถึงสังคมอุตสาหกรรมด้วย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลายต้องอาศัยทรัพยากรที่หลากหลายด้วยเหมือนกัน เช่น ภูมิประเทศ ชายหาด และสถาปัตยกรรม เพื่อดึงดูดผู้คนให้มาเยือน

แต่ละบทความได้ศึกษาทรัพยากรชนิดต่าง ๆ และการต่อสู้เพื่อควบคุมทรัพยากรเหล่านั้น ซึ่งจะสะท้อนไปยังจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวทั่วโลก ทรัพยากรที่ได้รับการศึกษาคือ น้ำ สถาปัตยกรรม มรดกทางวัฒนธรรม และเงื่อนไขที่มองไม่เห็นของความปลอดภัย (security) ความคิดเรื่องความปลอดภัยอาจจะเข้าใจได้ว่าเป็นเงื่อนไขที่ช่วยให้จุดหมายปลายทางใช้ประโยชน์จากทรัพยากรได้อย่างเต็มที่ เช่น ชายหาด ภูมิประเทศ วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และประชากรพื้นเมือง ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือน ความปลอดภัยจะถูกนำไปใช้ในทุกจุดหมายปลายทางในฐานะทรัพยากรที่พึงปรารถนา การก่อการร้ายเป็นภัยคุกคามความปลอดภัยของประเทศ ถ้าไม่มีความปลอดภัย ทรัพยากรจำนวนมากก็จะไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

อำนาจจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการต่อสู้ต่าง ๆ ปัจเจบุคคลหรือกลุ่มต่าง ๆ จะมีเหตุผลสำหรับการร่วมมือกันหรือแข่งขันกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม เครือญาติ ศาสนา การเมือง วัฒนธรรม หรืออุดมการณ์ การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีอิทธิพลมากและมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อสังคมมนุษย์ ในส่วนนี้เป็นการให้ตัวอย่างที่แสดงความขัดแย้งและการต่อสู้ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในสังคมเดียวกัน ซึ่งมีความสัมพันธ์และความเข้าใจที่ไม่เหมือนกัน/แตกต่างกันต่อทรัพยากรประเภทต่าง ๆ

บทความแรก ภายใต้ชื่อเรื่อง **“กีฬาทงน้ำ: สงครามแย่งชิงแม่น้ำ”** (Water Sports: A Tug of War over the River) โดย Veronica Strang ได้ให้ความสนใจการต่อสู้เพื่อควบคุมการใช้น้ำในรัฐควีนส์แลนด์ของออสเตรเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุมมองด้านวัฒนธรรมย่อยที่แตกต่างกัน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ใช้เพื่อกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อน้ำและการใช้ประโยชน์จากน้ำ เกษตรกรต้องการที่จะปกป้องการจัดสรรน้ำของตนเอง ส่วนนักท่องเที่ยวยและกลุ่มด้านสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนอุตสาหกรรม

ห้องที่เยวมีความประสงค์จะเห็นกฎระเบียบที่เข้มงวดมากขึ้นในการบริหารจัดการน้ำ สะท้อนให้เห็นถึงการยึดถือค่านิยมและความผูกพันทางอุดมการณ์ที่แตกต่างกัน ระหว่างแนวคิดเหตุผลนิยมทางเศรษฐกิจที่เน้นความสามารถในการผลิตอาหารและสร้างรายได้ของเกษตรกรกับแนวคิดนิเวศวิทยาสิ่งแวดล้อม (ecological environmentalism) ที่อ้างว่าสิ่งแวดล้อมจะฟื้นฟูตัวเองและดำรงความหลากหลายทางชีวภาพไว้ได้ก็เป็นผลโดยตรงจากนักท่องเที่ยวนักล่องเรือและนักสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้การเติบโตของกระบวนการกลายเป็นเมืองและการเพิ่มขึ้นของประชากรเมือง ได้ส่งผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรในประเทศ ซึ่งรุกไล่ชุมชนเกษตรกรรม โดยได้รับการสนับสนุนจากอำนาจทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ในบทความถัดมา เรื่อง **“มรดกและการท่องเที่ยว: วาทกรรมที่ถูกท้าทายในเมือง Djenne แหล่งมรดกโลกในประเทศมาลี”** (Heritage and Tourism: Contested Discourses in Djenne, a World Heritage Site in Mali) โดย Charlotte Joy ได้ให้ความสนใจกับเมือง Djenne ซึ่งได้รับรางวัลเกี่ยวกับรูปแบบสถาปัตยกรรมของที่อยู่อาศัยแบบพื้นเมือง มัสยิด และโบราณสถานโดยรอบ วัฒนธรรมทางวัตถุเหล่านี้เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจและเป็นหัวใจของการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจในเมืองนี้ Joy ได้บรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับการก่อสร้างที่อยู่อาศัยจากอิฐโคลน (mud-brick) และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในองค์ประกอบของอิฐ อันเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตที่เป็นผลสืบเนื่องจากการใช้กระเบื้องและปูนซีเมนต์จากภายนอก ซึ่งยูเนสโกถือว่าการคุกคามโครงสร้างของอาคารและศักยภาพของสถานภาพแหล่งมรดกโลกสำหรับเมืองแห่งนี้ จึงเกิดการต่อสู้เพื่อควบคุมเหนือการก่อสร้างและการซ่อมแซมที่พุกอภัยขึ้น ระหว่างเจ้าของบ้านที่มีเหตุผลทางเศรษฐกิจและสังคมที่จะใช้กระเบื้องกับตัวแทนยูเนสโกที่ปรารถนาจะอนุรักษ์รูปแบบอาคารแบบดั้งเดิมที่ถือว่ามีความโดดเด่นในแง่สถาปัตยกรรม

นักท่องเที่ยวดังกล่าวได้ค้นหาความจริงแท้ (authenticity) ในแนวทางที่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเมือง Djenne จำนวนมากแสดงความสนใจชะตากรรมของชาวบ้าน และกลายเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ข้อจำกัดที่ไปกำหนดต่อสิ่งปลูกสร้างของคนท้องถิ่น ในขณะเดียวกัน การท่องเที่ยวได้มอบโอกาสพิเศษสำหรับผู้อยู่อาศัยบางคนในการขายผลิตภัณฑ์หรือสินค้า ซึ่งเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่ได้รับการช่วยเหลือโดยมัคคุเทศก์นำเที่ยวเพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังและความสนใจของนักท่องเที่ยวที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับบทความก่อนหน้านี้ในการควบคุมน้ำ การควบคุมทรัพยากรทางวัตถุในเมือง Djenne เป็นการแข่งขันของบุคคลสองกลุ่มซึ่งมีอุดมการณ์แตกต่างกัน แม้ว่าทั้งสองกลุ่มจะตระหนักในคุณค่าของการท่องเที่ยวก็ตาม

บทความที่สามมีชื่อว่า **“อำนาจ วัฒนธรรม และการผลิตของมรดก”** (Power, Culture and the Production of Heritage) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจ วัฒนธรรม และมรดก ทำการสำรวจตรวจสอบแนวคิดเหล่านี้แล้วนำเสนอตัวอย่างของอำนาจเพื่อทำความเข้าใจจากกรณีศึกษาที่แตกต่างกันสามแห่งซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์ของ Donal V.L. Macleod เป็นการศึกษาแนวทางที่กลุ่มในสังคมได้นำเสนอมรดกทางวัฒนธรรมและวิธีการที่ใช้เพื่อเสริมสร้างอำนาจเพื่อสร้างความได้เปรียบให้กับตัวเอง โดยแบบแผนพฤติกรรมดังกล่าวถูกตั้งข้อสังเกต และความแตกต่างระหว่างมรดกที่ได้รับการ

สนับสนุนจากรัฐอย่างเป็นทางการกับมรดกระดับรากหญ้าที่ไม่เป็นทางการถูกใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ กรณีศึกษาแรก La Gomera ในหมู่เกาะคานารี กรณีที่สองเกิดขึ้นที่สาธารณรัฐโดมินิกัน และกรณีศึกษาที่สามเกิดขึ้นในสกอตแลนด์ ซึ่งให้เห็นว่าหน่วยทางสังคมที่มีอยู่อย่างหลากหลายได้ทำการใช้อำนาจในบางรูปแบบเพื่อทำการนำเสนอภาพลักษณ์ ความทรงจำ งานประเพณีที่ต้องการนำเสนอให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยทางสังคมที่กล่าวถึงได้แก่ นักการเมืองระดับรัฐ นักการเมืองท้องถิ่น ตัวแทนรัฐบาล สื่อมวลชน บุคคลร่ำรวย และนักธุรกิจ นอกจากนี้อำนาจยังอาจอยู่ในมือของกลุ่มคนที่มีอำนาจน้อยที่อาจออกมาในรูปของขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรากหญ้าหรือเครือข่ายทางเครือญาติ เพื่อต่อต้านกลุ่มที่มีอำนาจมากกว่า มีอิทธิพลเหนือกว่า โดยทั่วไปแล้วมรดกที่เป็นทางการ (official heritage) จะถูกนำไปใช้ประโยชน์โดยตัวแทนการท่องเที่ยวของรัฐบาลสำหรับจุดประสงค์ด้านการตลาด อย่างไรก็ตาม มรดกที่ไม่เป็นทางการ (unofficial heritage) ก็ได้รับความสนใจจากตัวแทนด้านการท่องเที่ยวด้วยเหมือนกันหากสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้

โดยสรุปแล้ว บทความนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แยกกันไม่ออกระหว่างอำนาจ วัฒนธรรม และมรดก และแสดงให้เห็นแนวทางที่ปรากฏการณ์การท่องเที่ยวปรับเปลี่ยนดุลอำนาจ หันมาให้ความสำคัญกับเรื่องราวและมรดกของกลุ่มคนรากหญ้า กลุ่มคนด้อยอำนาจมากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับกลุ่มต่าง ๆ และปัจเจกบุคคลอันหลากหลาย

บทความสุดท้ายของส่วนที่หนึ่งในชื่อ **“มุมมองทางวัฒนธรรมต่อการท่องเที่ยวและการก่อการร้าย”** (Cultural Perspectives on Tourism and Terrorism) เขียนโดย Michael Hitchcock และ I Nyoman Dharma Putra ได้พิจารณาความปลอดภัย (security) เป็นทรัพยากรอย่างหนึ่ง และสำรวจตรวจสอบวิธีการที่ความหวาดกลัว/การก่อการร้าย (terrorism) ได้กลายมาเป็นรูปแบบของความไม่มั่นคงที่นำไปสู่ความไร้เสถียรภาพอย่างรุนแรง ในการพัฒนาและรักษาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จนั้น เสถียรภาพทางการเมืองเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก กรณีของระเบิดที่บาห์ลีเป็นตัวอย่างที่เหมาะสมเป็นอย่างมากสำหรับการสำรวจประเด็นเหล่านี้ ส่วนใหญ่ของงานวิจัยที่ได้ทำเกี่ยวกับการระเบิดในปี 2002 สะท้อนว่าส่วนใหญ่เป็นการโจมตีที่นักท่องเที่ยวเพราะนักท่องเที่ยวเป็นคนตะวันตก และไม่ใช่มุสลิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นพันธมิตรกับอเมริกา ความปลอดภัยถูกตระหนักว่ามีความสำคัญอย่างสูงจากรัฐบาล ภายหลังการระเบิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวถึงกับมีโปรแกรมเพื่อฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้เขียนสรุปว่าการรักษาความปลอดภัย (security) ต้องได้รับการพัฒนาในฐานะทรัพยากรอย่างหนึ่ง รวมถึงได้รับการบำรุงรักษา

ส่วนที่สองของหนังสืออยู่ภายใต้แนวคิดหลัก **“การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม: การนำเสนอ การส่งเสริม และการจัดการภาพลักษณ์”** ประกอบไปด้วยสี่บทความวิจัยที่มุ่งประเด็นไปยังความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวและความหมายของภาพลักษณ์ ซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประเทศเจ้าบ้าน รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับกระบวนการทางสังคมและการเมืองที่ทำงานในประเทศเหล่านั้น การท่องเที่ยวยังได้กำหนดการดำรงอยู่ของตนเองและการใช้ชีวิตของคนอื่น โดยกลุ่มที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศก็จะมีอำนาจที่แตกต่างกันในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพัฒนา ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติและการขยายตัวของ

ท่องเที่ยวจึงส่งผลต่ออำนาจของกลุ่มที่แตกต่างกันในการกำหนดนโยบายภาครัฐและชีวิตของสาธารณชน บทความลำดับที่ห้า ภายใต้ชื่อ **“นักท่องเที่ยวและวัฒนธรรมพื้นเมืองในฐานะทรัพยากร: บทเรียนจากการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชาว Embera ในประเทศปานามา”** (Tourists and Indigenous Culture as Resources: Lessons from Embera Culture Tourism in Panama) ผู้เขียนคือ Dimitrios Theodossopoulos เป็นการบรรยายถึงชาว Embera ซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนใกล้เมืองปานามาซิตี สมาชิกของกลุ่มมีความแปลก (exotic) เพียงพอที่จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจำนวนมากให้มาเยือน ผู้เขียนบทความได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อชาว Embera เพราะปานามามีประวัติศาสตร์อันยาวนานของการไล่รื้อย้ายถิ่นพื้นเมือง (Indios) ปฏิบัติราวกับว่าเป็นสิ่งไม่พึงปรารถนาอันล้าหลัง อย่างไรก็ตาม เมื่อรัฐบาลได้สนับสนุนการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของวิถีชีวิตชาว Embera อันเป็นผลมาจากความแปลกที่ดึงดูดความสนใจได้ รัฐบาลจึงได้หยุดปฏิบัติไม่ดีต่อชาวพื้นเมืองและชาวพื้นเมืองได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์ในความหลากหลายของประเทศที่แสดงในแผ่นพับและเว็บไซต์ ดังนั้นการแพร่หลายของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไม่ได้มีประโยชน์ต่อมิติทางเศรษฐกิจของชาว Embera เท่านั้น แต่ยังมีประโยชน์ต่อมิติทางการเมืองด้วย ทำให้เกิดการยกระดับสถานภาพของพวกเขาภายในประเทศ และเพิ่มอำนาจการต่อรองเมื่อต้องติดตอสัมพันธ์กับรัฐบาลและกลุ่มอื่น ๆ ในประเทศ

บทความที่หก **“วัฒนธรรมคนผิวดำและร่างกายคนผิวดำ: วาทกรรมรัฐ การท่องเที่ยว และนโยบายสาธารณะใน Salvador da Bahia ประเทศบราซิล”** (On Black Culture and Black Bodies : State Discourses, Tourism and Public Policies in Salvador da Bahia, Brazil) โดย Elena Calvo-Gonzalez และ Luciana Duccini ได้อธิบายผลกระทบของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต่อแนวทางการสถาปนาความเป็นคนผิวดำ (Blackness) ประเทศบราซิล ซึ่งในอดีตคนผิวดำมักถูกมองในแง่ไม่ดี แต่เมื่อรัฐบาลพยายามที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เน้นเอกลักษณ์และความแตกต่างของแต่ละภูมิภาค ความเป็นคนผิวดำในรัฐ Bahia จึงถูกชูขึ้นมาเป็นจุดขาย โดยเชื่อมโยงกับรูปแบบของชีวิตบางอย่าง ในที่นี้หมายถึงศาสนาแบบ Candomble ที่แปลกและดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งถูกนำเสนอในฐานะความเป็นแอฟริกันและเป็นลักษณะเฉพาะของคนผิวดำ ในขณะที่เดียวกันก็เบียดขับคนผิวดำที่ไม่ได้นับถือศาสนาแบบ Candomble ออกจากความสนใจ แสดงว่าการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นการเลือกนำเสนอภาพบางแง่มุมของกลุ่มคนที่เฉพาะเจาะจง ไม่ใช่ทั้งหมดของชีวิตโดยผู้มีอำนาจบางกลุ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาครัฐ

บทความที่เจ็ด **“การท่องเที่ยวและการสร้างความเป็นพลเมืองทางชาติพันธุ์ในเบลีซ”** (Tourism and the Making of Ethnic Citizenship in Belize) โดย Teresa Holmes ได้บรรยายถึงประเทศที่ค่อนข้างใหม่อย่างเบลีซซึ่งได้รับเอกราชในปี 1981 และประสบปัญหาการประสานหรือเชื่อมประชากรเข้าสู่ความเป็นหนึ่งเดียวของประเทศ นอกเหนือจากความเป็นอดีตอาณานิคมร่วมกัน รัฐบาลจึงพยายามสร้างความเป็นคนเบลีซขึ้น กลุ่มต่าง ๆ จึงถูกลอมเข้าด้วยกันโดยการพัฒนาอัตลักษณ์ชาวเบลีซ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นรัฐชาติเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในตอนปลายของศตวรรษที่ 20 เบลีซได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในนโยบายทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมซึ่ง

เห็นในเรื่องความแตกต่างหลากหลาย การสร้างชาติที่ต้องการเน้นความเป็นหนึ่งเดียวของกลุ่มคนจึงหันเหไปยังจุดเน้นใหม่ที่ทำให้ความสนใจกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (multiculturalism)

บทความที่แปล ชื่อ **“การท่องเที่ยวและความเป็นอื่น: นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชาวประมงในจาเมกา”** (Tourism and its Others: Tourists, Traders and Fishers in Jamaica) โดย Gunilla Sommer และ James G. Carrier ความสนใจของบทความนี้อยู่ที่การสร้างภาพตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศจาเมกา โดยแต่ละกลุ่มก็พยายามให้ภาพที่ดี มองตัวเองว่ามีความสำคัญต่อธุรกิจการท่องเที่ยว กลุ่มคนที่บทความนี้กล่าวถึงคือ นักท่องเที่ยว พ่อค้า และชาวประมง ภาพที่ให้เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว พ่อค้า และชาวประมงสะท้อนความจริงบางอย่างของแต่ละกลุ่มแต่โดยหลักแล้วมันทำหน้าที่เสนอมุมมองและความสนใจของผู้ผลิตภาพมากกว่าของผู้คนที่ถูกกล่าวถึงโดยคนจาเมกาที่ยากจน เช่น ผู้ค้าขายตามท้องถนนและชาวประมง ถูกมองว่าเป็นคนที่ไม่น่าไว้วางใจและไม่ระมัดระวัง ไม่รอบคอบ ขณะที่คนชั้นกลางชาวจาเมกา เช่น ผู้จัดการในบริษัทการท่องเที่ยว ถูกมองว่าเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือและมีสำนึกทางมนุษยธรรม

นอกจากนี้ในบทส่งท้ายของหนังสือเป็นข้อเขียนของ C. Michael Hall ชื่อ **“อำนาจในการท่องเที่ยว: การท่องเที่ยวในอำนาจ”** (Power in Tourism: Tourism in Power) เป็นบทความทางวิชาการที่ทำการทบทวนแนวคิดทฤษฎีเรื่องอำนาจของนักวิชาการที่สำคัญ รวมทั้งความสัมพันธ์ของอำนาจกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทำความเข้าใจอำนาจในหลากหลายระดับ แต่โดยรวมแล้วบทความนี้อาจถือได้ว่าเป็นสิ่งแปลกแยกจากหนังสือเล่มนี้ เพราะจะว่าไปตามสาระสำคัญของหนังสือแล้วบทความส่งท้ายน่าจะเป็นการดึงประเด็นเนื้อหาที่แต่ละกรณีศึกษามีร่วมกันออกมาเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องอำนาจของแต่ละสำนัก แต่ผู้เขียนกลับนำเสนอแบบเน้นหนักไปที่ตัวทฤษฎี มีการแตะต้องหรือพาดพิงถึงการท่องเที่ยวแต่เพียงเล็กน้อย แต่ก็ถือเป็นโอกาสอันดีและท้าทายสำหรับผู้อ่านที่จะคิดต่อไปว่าแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจที่ Hall นำเสนออย่างวิพากษ์วิจารณ์นั้นจะนำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์การท่องเที่ยวที่เป็นกรณีศึกษาในหนังสือหรือการท่องเที่ยวโดยทั่วไปได้อย่างไร เพื่อทำความเข้าใจการท่องเที่ยวได้อย่างลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น ในโลกทางวิชาการที่แม้สถาบันการศึกษาด้านการท่องเที่ยวจะมีนักวิจัยจำนวนมากมีภูมิหลังในทางมานุษยวิทยา ภูมิศาสตร์ และสังคมวิทยา แต่ความอยากรู้อยากเห็นเรื่องอำนาจอันเป็นแนวคิดหลักในทางสังคมศาสตร์และมีความสำคัญมากขึ้นในทุกวันนี้ ก็ยังไม่ได้กลายเป็นประเด็นสำคัญโดดเด่นในการวิจัยด้านการท่องเที่ยวเท่าที่ควร

จากประเด็นต่าง ๆ ที่นำเสนอในแต่ละบทความซึ่งเป็นการเชื่อมโยงกันระหว่างการท่องเที่ยว อำนาจ และวัฒนธรรม โดยใช้แนวทางการศึกษาและมุมมองทางมานุษยวิทยาเป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบ ทำให้ผู้วิจารณ์มีความเห็นต่อประเด็นการพัฒนาการท่องเที่ยวในฐานะตัวสะท้อนวัฒนธรรมชุมชน/วัฒนธรรมท้องถิ่นดังนี้ ประการแรก การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผู้เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาถึงผลกระทบแบบองค์รวม ไม่ใช่คิดเฉพาะรายได้ที่เกิดกับระบบเศรษฐกิจเท่านั้น ประการที่สอง การพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับมิติการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ทั้งการใช้อำนาจของฝ่ายรัฐบาลซึ่งมักเป็นผู้พิจารณาอนุมัติเงินช่วยเหลือ ทำการโฆษณา ประชาสัมพันธ์